

**EHDOTUS MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSEKSI ELINTARVIKETIETOJEN
ANTAMISESTA KULUTTAJILLE ANNETUN MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN
ASETUKSEN 8 a §:n JA VOIMAANTULOSÄÄNNÖKSEN MUUTTAMISEKSI**

Muutoksen perustelut

Kuluttajat ovat kiinnostuneita siitä, mistä ruoka tulee, missä ja miten se on tuotettu ja tehty sekä minkälaisen reitin se on kulkenut kuluttajan ruokapöytään. Suuri osa kuluttajista toivoo nykyistä kattavampia tietoja elintarvikkeiden alkuperästä.

Suomi on useissa eri yhteyksissä Euroopan Unionin toimielimissä korostanut, että elintarvikkeiden alkuperämerkintöjä koskevia vaatimuksia tulisi edelleen kehittää ja että alkuperämerkinnöistä tulisi säätää nimenomaan EU-lainsäädännössä. Täytäntöönpanosäädöksillä varmistettaisiin vaatimusten soveltaminen asianmukaisella tavalla kaikissa EU-jäsenvaltioissa.

Koska alkuperämerkintöjä koskevaa EU-lainsäädäntöä ei ole kehitetty toivotulla tavalla, Suomi antoi keväällä 2017 kansallisen asetuksen (maa- ja metsätalousministeriön asetus eräiden elintarvikkeiden alkuperämaan ilmoittamisesta 218/2017), jolla säädetään elintarvikkeen ainesosana käytetyn lihan sekä maidon ja maitotuotteiden ainesosana käytetyn maidon alkuperämaan ilmoittamisesta Suomessa valmistetuissa valmiiksi pakatuissa elintarvikkeissa. Asetus oli alun perin voimassa 1.6.2017-30.5.2019, mutta voimassaoloa on jatkettu 31.12.2021 asti.

Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 soveltamisalaan kuuluvat kaikki loppukuluttajalle ja suurtaloudelle tarkoitetut elintarvikkeet, myös pakkaamattomat ja ammattikeittiöiden kautta luovutettavat elintarvikkeet. Asetuksessa säädetään kuitenkin ainoastaan pakattujen elintarvikkeiden osalta, mitä tietoja niistä on annettava. Pakkaamattomien elintarvikkeiden osalta täytyy kansallisesti säätää, mitä tietoja on annettava ja miten tiedot on annettava. Suomessa pakkaamattomista elintarvikkeista annettavista tiedoista on säädetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksella elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (834/2014).

Kuluttajainformaation parantamiseksi Suomi antoi alkuvuodesta 2019 kansallisen säädöksen (maa- ja metsätalousministeriön asetus 154/2019), jolla muutettiin maa- ja metsätalousministeriön asetusta (834/2014) siten, että kuluttajalle on tarjoilupaikoissa ilmoitettava kirjallisesti tarjoiltavan aterian ainesosana käytetyn tuoreen, jäädytetyn ja jäädytetyn lihan alkuperä. Asetus on voimassa 30.4.2019-30.4.2021.

Euroopan komissio julkaisi toukokuussa 2020 Pellolta pöytään –strategiaa koskevan tiedonannon ja siihen liittyvän toimenpideohjelman. Strategian mukaan kestävä ruokajärjestelmän kolme keskeistä pilaria ovat ympäristövaikutukset, sosiaaliset vaikutukset (ml. terveys) ja taloudelliset vaikutukset. Yksi keskeinen strateginen tavoite on ruokajärjestelmän ympäristöön ja ilmastoon kohdistuvat jalanjäljen pienentäminen. Kestävän ruoantuotannon varmistamiseen tähtävinä toimenpiteitä mainitaan kuluttajainformaation tarjoaminen kestävien ja terveellisten valintojen tueksi. Yhtenä keinona komissio selvittää pakollisten alkuperämerkintöjen laajentamista tiettyihin elintarvikeryhmiin.

Suomi kannattaa elintarvikkeiden alkuperämerkintöjä koskevien vaatimusten harmonisointia EU-lainsäädännössä. Täytäntöönpanosäädöksillä varmistettaisiin merkintävaatimusten asianmukainen

soveltaminen kaikissa EU-jäsenvaltioissa. Niin kauan kuin alkuperämerkintöjä koskevaa EU:n lainsäädäntöä ei ole kehitetty toivotulla tavalla, pidämme tarpeelliseksi antaa kansallisia säännöksiä tiettyjen elintarvikkeiden alkuperämaan merkitsemisestä.

Jotta vältetään tarpeeton hämmennys alkuperämerkintöjen osalta, maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (154/2019) säädetyn tarjoilupaikoissa tarjoiltavan aterian raaka-aineena käytetyn tuoreen, jäädytetyn ja jäädytetyn lihan alkuperämaan ilmoittamisvelvollisuuden jatkamista nykyisessä muodossaan pidetään perusteltuna 30.4.2021 jälkeenkin. Olisi perusteetonta heikentää alkuperämaata koskevan tiedon saantia tässä vaiheessa, kun kuluttajat ovat tottuneet tiedon saamaan. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetyn alkuperämaan ilmoittamisvelvollisuutta ehdotetaan jatkettavaksi kahdella vuodella 30.4.2023 asti.

Ehdotettu muutos

8 a § Raportti 7 a §:ssä tarkoitetun alkuperämaan ilmoittamista koskevan vaatimuksen soveltamisesta: Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (154/2019) asetukseen (834/2014) lisättiin 8 a §, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriö laatii raportin 7 a §:ssä tarkoitetusta alkuperämaan ilmoittamista koskevan vaatimuksen soveltamisesta ja toimittaa sen Euroopan komissiolle 31.12.2020 mennessä. Säännös ehdotetaan muutettavaksi siten, että raportti toimitetaan Euroopan komissiolle 31.12.2022 mennessä.

Voimaantulosäännös: Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettyjen asetukseen (834/2014) säädettyjen muutosten voimaantulosäännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että määräaikaisen muutosten 30.4.2021 päättyvää voimassaoloaikaa jatkettaisiin 30.4.2023 asti.